

หลักสูตร นักบริหารการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ระดับสูง : หลักสูตรฝึกอบรม นักบริหารระดับสูง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หลักการและเหตุผล

ตามที่รัฐบาลได้มีการกำหนดกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) เพื่อเป็นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทยในระยะ ๒๐ ปีข้างหน้า และแปลงยุทธศาสตร์ชาติ เป็นแผนงาน/โครงการและใช้ในการจัดทำนโยบายและการจัดสรรงบประมาณด้วยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) และทั้ง ๒ แผนดังกล่าวข้างต้น ได้กล่าวถึงการบริหารจัดการภาครัฐซึ่งหมายถึงว่าในการพัฒนาประเทศให้ความสำคัญกับการพัฒนาองค์กรและบุคลากรเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ระดับสูง และสร้างความสุขของคนไทยเสมอภาคและเป็นธรรม รวมถึงได้มีการกำหนดเป้าหมายของประเทศที่จะพัฒนาประเทศไทย ๔.๐ (Thailand ๔.๐) ซึ่งเน้นการพัฒนาด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในฐานะหน่วยงานรับผิดชอบหลักต่อเป้าหมายการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ภาคเกษตรของประเทศ มีแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ที่สอดคล้องกับทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมถึงมียุทธศาสตร์ที่มีเป้าหมายชัดเจนในการสร้างความมั่นคงภาคเกษตรและสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับเกษตรกร จึงเป็นหน้าที่ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่จะพัฒนาผู้นำและผู้บริหารให้มีขีดความสามารถและมาตรฐานการปฏิบัติงานระดับสูงเทียบเท่าสากล มีภาวะความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในหน่วยงานได้อย่างจริงจัง เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา รวมถึงการบริหารจัดการความเสี่ยง ลดความขัดแย้งในองค์กร มีแนวคิดเชิงยุทธศาสตร์ในการบริหาร สามารถสร้างนวัตกรรมและนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการบริหาร โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มผลผลิตและส่งมอบคุณค่าให้กับเกษตรกรอยู่ดีมีสุขเป็นสำคัญ เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรไทยให้ดีขึ้น

ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการก้าวขึ้นไปสู่การเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ เป็นนักบริหารที่มีภาวะผู้นำ มีคุณธรรมจริยธรรม มีสมรรถนะทางการบริหารจัดการที่ดี ทั้งในการบริหารเชิงยุทธศาสตร์และเชิงบูรณาการในระดับพื้นที่ สามารถขับเคลื่อนการแก้ปัญหาและการพัฒนาพื้นที่ ตลอดจนสามารถขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลสู่การปฏิบัติให้เกิดสัมฤทธิ์ผล เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติและเกษตรกรอย่างยั่งยืน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสถาบันเกษตรกรบริการ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้จัดทำหลักสูตรนักบริหารระดับสูง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์นี้ขึ้น

ปรัชญาและแนวคิด

ปรัชญา

เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนานักบริหารระดับสูงของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้มีภาวะผู้นำในการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ มีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการคุณภาพงานและคุณภาพชีวิต สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของบทบาทหน้าที่การงานและชีวิต ซึ่งนำไปสู่การได้รับการยอมรับ ความเชื่อมั่นและความศรัทธาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน พัฒนาทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศ คุณธรรมจริยธรรม ความรอบรู้ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยจะต้องมีสมรรถนะทางการบริหารในการครองตน ครองคน ครองงาน รวมทั้งการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ ตลอดจนการคิดวิเคราะห์ในการสร้างสรรค์งานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แนวคิด

๑. เป็นหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถในการทำหน้าที่การบริหารจัดการและบทบาทภาวะผู้นำที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันในมิติต่าง ๆ
๒. ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้พัฒนาตนเอง และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้อื่นด้วยกระบวนการกลุ่ม
๓. จัดรูปแบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น สามารถตอบสนองรูปแบบความต้องการและความจำเป็นเฉพาะตน ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริหารจัดการและภาวะผู้นำ
๔. พัฒนาผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้มีภาวะผู้นำและความสามารถในการบริหารจัดการที่เหมาะสม ทันสมัย โดยเน้นทั้งสมรรถนะที่เป็นสากลและสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับบริบทราชการไทย
๕. เป็นหลักสูตรที่สามารถก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างครบถ้วนสมดุลในทุกมิติ ได้แก่ การเรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ การเรียนรู้เพื่อการปฏิบัติตามรูปแบบภาวะผู้นำและการบริหารจัดการของตนในสถานการณ์ต่าง ๆ การเรียนรู้เพื่อคุณภาพชีวิตในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง และการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและความหลากหลายของบุคคลและสังคม เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้พัฒนาทั้งในด้านความรู้ การปฏิบัติ การมีคุณภาพชีวิตและการทำงานที่ดีในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงและสามารถแสดงภาวะผู้นำและความสามารถในการบริหารจัดการได้อย่างเหมาะสมในสภาพสังคมที่มีความแตกต่างหลากหลาย

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑. เพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งประเภทอำนวยการหรือเทียบเท่าในการเข้าสู่ตำแหน่งประเภทบริหารเพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้รับความเชื่อถือไว้วางใจ เชื่อมั่น ศรัทธา จากผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เรียนรู้และพัฒนาตนเอง และมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้อื่น ตามบทบาทหน้าที่ทางการบริหารและการมีภาวะผู้นำในด้าน
 - การบริหารตน และการบริหารคน
 - การบริหารเป้าหมายทิศทาง และการบริหารการเปลี่ยนแปลง
 - การบริหารผลลัพธ์ และการบริหารทรัพยากรที่มุ่งสู่ผลลัพธ์
 - การบูรณาการและขับเคลื่อนนโยบายด้านการเกษตรสู่ความสำเร็จ
๒. เพื่อพัฒนาผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้ตระหนักถึงคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงซึ่งถึงความสามารถทางการบริหารและการมีภาวะผู้นำในการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ เพื่อชีวิตและการทำงานในบริบทสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง โดยกำหนดจุดเน้นของการพัฒนาในเรื่องของการตัดสินใจ การสื่อสาร การประสานงาน ประสานสัมพันธ์ การปรับตัวและความยืดหยุ่น จิตมุ่งบริการ และการบริหารทรัพยากร

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

๑. ข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งประเภทอำนวยการ ไม่น้อยกว่า ๒ ปี หรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นที่ปฏิบัติราชการเช่นเดียวกับประเภทอำนวยการ ไม่น้อยกว่า ๒ ปี หรือเคยดำรงตำแหน่งข้างต้นรวมกันแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับถึงวันเปิดการฝึกอบรม หรือ
 ๒. จะต้องไม่เป็นผู้ที่จะเกษียณอายุราชการในปีงบประมาณที่เข้ารับการฝึกอบรม และ
 ๓. เป็นผู้ที่ส่วนราชการต้นสังกัดคัดเลือกและเสนอชื่อให้เข้ารับการฝึกอบรม
- ทั้งนี้สามารถรับบุคลากรภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ไม่เกินร้อยละ ๑๕

วิธีการอบรม

๑. การบรรยาย/อภิปราย/การเสวนา/แบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ เป็นการอบรมโดยวิธีการบรรยาย/อภิปราย/แบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของวิชาตามหมวดที่กำหนดและเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน โดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานภายในและภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒. การจัดสัมมนา/การวิเคราะห์กรณีศึกษา เป็นการจัดสัมมนาและการนำกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านการเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งกฎ ระเบียบ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มานำเสนอเพื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์ ให้ทราบสาเหตุ แนวทางแก้ไข พร้อมข้อเสนอแนะ เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้รับทราบและนำแนวคิด ประสบการณ์มาแลกเปลี่ยนกับวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ หรือเป็นการสัมมนาที่กำหนดให้ผู้เข้ารับการอบรมเสนอความเห็นในประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับด้านการเกษตรและสหกรณ์ โดยให้กล่าวถึงสภาพปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไข และให้ผู้เข้ารับการอบรมผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนเป็นประธานและเลขานุการร่วมกันเสนอความคิดเห็น โดยแบ่งเป็นกลุ่มตามความเหมาะสม

๓. การศึกษาดูงานในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ ประสบการณ์ด้านการเกษตรและสหกรณ์และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างผู้เข้ารับการอบรม หรือผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ทั้งนี้อาจมีการบรรยายสรุป โดยวิทยากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ การลงพื้นที่เพื่อศึกษา วิเคราะห์หาข้อเท็จจริง สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น

๓.๑ การศึกษาดูงานใน ส่วนกลาง เป็นการศึกษาดูงานในเขตกรุงเทพมหานคร ปริมณฑลหรือจังหวัดใกล้เคียงที่สามารถเดินทางไป-กลับ ภายในวันเดียวได้ จำนวน ๑ ครั้ง

๓.๒ การศึกษาดูงานในต่างประเทศ เป็นการศึกษาดูงานในประเทศที่เหมาะสม และเป็นประโยชน์ต่อด้านการเกษตรและสหกรณ์

๓.๓ กิจกรรมการวิเคราะห์ชุมชน (Social Lab) เป็นกิจกรรมการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) กับทุกภาคส่วนในพื้นที่ เพื่อแสวงหาแนวทางการพัฒนาภาคเกษตรการเกษตรเชิงพื้นที่ (Area-Based Approach) ให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพสูงสุด

ทั้งนี้ ได้กำหนดสัดส่วนระยะเวลาเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ร้อยละ ๓๐ เป็นการเรียนรู้จากการรับฟังบรรยาย การอภิปราย การเสวนาจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ร้อยละ ๗๐ เป็นการเรียนรู้จากการศึกษาด้วยตนเองผ่านสื่อเทคโนโลยีการเรียนรู้

กระบวนการสอนแนะ การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง การเรียนรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม การเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติงาน จากกรณีศึกษา จากการศึกษาดูงานนอกสถานที่ทั้งในประเทศและต่างประเทศ (อาเซียนหรือบวกสาม ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน ญี่ปุ่นและเกาหลี) จากการทำกิจกรรมวิเคราะห์ชุมชน (Social Lab) และการนำความรู้ที่ได้ไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม

การประเมินผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรม

๑. การวัดผลด้านวิชาการ ร้อยละ ๘๐ ของคะแนนทั้งหมด ดังนี้

๑) การสอบประมวลความรู้ในภาพรวม โดยการสร้างแบบทดสอบจากเนื้อหาวิชาที่อบรม ทดสอบผู้เข้าอบรมก่อนเรียน (Pre-test) และ หลังเรียน (Post-test) โดยมีเกณฑ์การผ่านการทดสอบคิดเป็นร้อยละ ๘๐ วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนและทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้วยสถิติ t-test ที่ระดับความเชื่อมั่น ๐.๐๕ และการประเมินภาวะผู้นำจากแบบทดสอบ เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามหลักวิชาการ โดยผู้เชี่ยวชาญภายนอกหน่วยงาน (น้ำหนักร้อยละ ๓๐)

๒) การประเมินผลงานเชิงประจักษ์ ประกอบด้วย การจัดทำรายงานส่วนบุคคล (Individual Study) (น้ำหนักร้อยละ ๒๐) การจัดทำรายงานกลุ่ม (Group Project) (น้ำหนักร้อยละ ๑๕) การศึกษาวิเคราะห์ชุมชน (Social Lab) (น้ำหนักร้อยละ ๑๕) และรายงานผลการศึกษาดูงานทั้งในประเทศ และต่างประเทศ โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาผ่าน / และไม่ผ่าน

๒. การประเมินผลด้านพฤติกรรม ร้อยละ ๒๐ ของคะแนนทั้งหมด

๑) การประเมินโดยคณะอาจารย์/วิทยากร ร้อยละ ๑๐

๒) การประเมินโดยเพื่อนร่วมรุ่น ร้อยละ ๑๐

โดยใช้แบบประเมิน กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนจากพฤติกรรม โดยพิจารณาจากพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม เช่น การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ความตั้งใจระหว่างการอบรม การแสดงภาวะผู้นำ การควบคุมอารมณ์ การมีจิตบริการ เป็นต้น

เกณฑ์การผ่านการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรม ได้แก่ หลักเกณฑ์การให้คะแนน เป็นไปตามที่ผู้อำนวยการโครงการกำหนด โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องมีคะแนนประเมินระดับ “ผ่าน” ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของคะแนนการวัดผลด้านวิชาการและการประเมินผลด้านพฤติกรรมรวมกัน

๓. การประเมินผลความสำเร็จของโครงการ และการติดตามผลการดำเนินการหลังฝึกอบรม (Follow up) ของนักบริหารระดับสูง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๔. ประเมินหลักสูตร โดยจัดหาสถาบันการศึกษาที่มีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ด้านการประเมิน มีความเป็นกลาง เพื่อให้การประเมินถูกต้องตามหลักวิชาการและมีความเป็นธรรมอย่างแท้จริง และสรุปเป็นรายงานผลการดำเนินงานและการประเมินผลโครงการหลักสูตรนักบริหารระดับสูง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สถานที่ดำเนินการ

๑. ช่วงการปฐมนิเทศ ระหว่างวันที่ ๑๘ - ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ ณ โรงแรมชลพฤกษ์ รีสอร์ท จังหวัดนครนายก

๒. ช่วงการฝึกอบรมในชั้นเรียน ระหว่างวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐-๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ณ โรงแรมรามาร์คเด้นส์ ถ.วิภาวดีรังสิต กรุงเทพฯ

๓. ช่วงศึกษาดูงานในต่างประเทศ ระหว่างวันที่ ๕ - ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ณ ประเทศญี่ปุ่น

๔. ช่วงศึกษาดูงานในส่วนกลาง ในวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๑ ณ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

๑. สำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม ผู้ผ่านการอบรมจะเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีคุณธรรม จริยธรรมในการบริหารองค์การอย่างโปร่งใส มีความรับผิดชอบต่อนำที่ องค์การและสังคม มีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีภาวะผู้นำที่ทำให้เกิดการยอมรับ เชื่อมั่นและความศรัทธาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน

๒. สำหรับหน่วยงาน ผู้ผ่านการอบรมจะมีขีดความสามารถในการผลักดันและขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการเกษตรและสหกรณ์ ให้ประสบความสำเร็จทั้งในปัจจุบันและอนาคต

๓. สำหรับประเทศชาติและประชาชน ประชาชนจะได้รับการบริการที่มีคุณภาพ ทันสมัย การบริหารราชการมีประสิทธิภาพและรวดเร็วบนพื้นฐานของหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

งบประมาณดำเนินการ

เบิกจ่ายจากงบประมาณประจำปี หมวดยกดำเนินการและงบรายจ่ายอื่น ของสถาบัน
เกษตรราธิการ และจากส่วนราชการต้นสังกัด

เนื้อหาหลักสูตรและระยะเวลาการศึกษา

ลักษณะของเนื้อหาหลักสูตร

หลักสูตร นักบริหารการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ระดับสูง : หลักสูตรฝึกอบรม
นักบริหารระดับสูง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหลักสูตรที่มีเนื้อหาในการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นของ
นักบริหารระดับสูง โดยใช้วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย และเหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม ก่อให้เกิดการเรียนรู้
ได้อย่างครบถ้วนสมดุลในทุกมิติ ได้แก่ การเรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ การเรียนรู้เพื่อการปฏิบัติตามรูปแบบ
ภาวะผู้นำและการบริหารจัดการของตนในสถานการณ์ต่างๆ การเรียนรู้เพื่อคุณภาพชีวิตในสภาพแวดล้อมที่
เปลี่ยนแปลง และการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและความหลากหลายของบุคคลและสังคม
และมีความสอดคล้องกับบริบทของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

โครงสร้างหลักสูตร แบ่งออกเป็น ๔ ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ ๑ การปฐมนิเทศ ประกอบด้วยกิจกรรมการชี้แจงรายละเอียดหลักสูตร วิธีการ
ฝึกอบรม กิจกรรมการประเมินสมรรถนะ ทักษะ บุคลิกภาพ ความรู้ ความจำเป็นและความคาดหวังของผู้เข้า
รับการฝึกอบรม กิจกรรมการจัดทำแผนพัฒนารายบุคคลและแผนการจัดทำรายงานการศึกษาส่วนบุคคล
กิจกรรมการวางแผนการศึกษากลุ่ม การเสริมสร้างสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี ตลอดจนการสร้างสุนทรียภาพ
ในชีวิต มุ่งเน้นเสริมสร้างทักษะการทำงานเป็นทีม การอยู่ร่วมกัน และการเสริมสร้างความสัมพันธ์และรู้จัก
กันของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งต่อสัมฤทธิ์ผลของการ
ฝึกอบรม

ช่วงที่ ๒ เป็นการฝึกอบรมในชั้นเรียน เพื่อเพิ่มศักยภาพของนักบริหาร เพื่อยกระดับความรู้
และความเข้าใจ สามารถนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานได้ เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักบริหารได้ศึกษา
พัฒนาความรู้ ทักษะ ทักษะคิด การวิเคราะห์ สังเคราะห์ การพูดและการแสดงออกที่เหมาะสมตลอดเวลาของ
การฝึกอบรม โดยมีขอบเขตเนื้อหาแบ่งออกเป็น ๕ หมวดวิชา

ช่วงที่ ๓ การเสริมสร้างประสบการณ์นักบริหารเชิงประจักษ์ เพื่อเป็นการเสริมสร้างวิสัยทัศน์
และเพิ่มประสบการณ์ตรง มีความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงของนานาประเทศได้เป็นอย่างดี อีกทั้งมีความ
เข้าใจในบริบทของภูมิสังคมที่แตกต่าง เพื่อให้ผู้บริหารสามารถนำประสบการณ์จากการศึกษาดูงานไปปรับ
ใช้ในการปฏิบัติงานของตนเองได้อย่างเหมาะสม ประกอบด้วย การศึกษาดูงานนอกสถานที่ทั้งในประเทศและ
ต่างประเทศ และการวิเคราะห์ชุมชน (Social Lab)

การศึกษาดูงานนอกสถานที่ทั้งในประเทศและต่างประเทศ : เป็นการศึกษ วิเคราะห์และ
เปรียบเทียบการบริหารจัดการองค์กรทั้งภาคเอกชนและภาครัฐที่ดีเลิศ (Best Practices) ในประเทศและ
ต่างประเทศ เช่น การบริหาร การพัฒนาการเกษตร อุตสาหกรรมเกษตร การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
การแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรและสหกรณ์ ความสำเร็จในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติขององค์กรภาครัฐและ
เอกชน การศึกษาดูงานถือเป็นการเสริมสร้างประสบการณ์ การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง

การวิเคราะห์ชุมชน (Social Lab) : เป็นกิจกรรมการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับ
ชุมชน (Participatory Action Research: PAR) ทั้งนี้ถือเป็นกิจกรรมที่นักบริหารระดับสูงจะได้นำองค์ความรู้
ด้านการวิจัยจากหน่วยงานต่าง ๆ อาทิ การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การแปรรูปอาหาร การออมทรัพย์
การอนุรักษ์ดินและน้ำ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในชุมชน การแก้ไขปัญหาขยะและน้ำเสีย การส่งเสริม

วัฒนธรรมประเพณีการท่องเที่ยว การรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาธุรกิจชุมชน ฯลฯ มาประยุกต์ใช้หรือต่อยอดจากฐานความรู้เดิมของชุมชนที่มีอยู่ โดยเน้นหลักการประยุกต์งานวิจัยแบบมีส่วนร่วมตามความต้องการที่แท้จริงของชุมชน และเปิดโอกาสให้นักบริหารระดับสูงได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์แก่ชุมชนเพื่อการเรียนรู้ ได้สัมผัสวิถีชีวิตชนบท แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเกษตรกร ผู้นำชุมชน และผู้บริหารองค์กรท้องถิ่นในเรื่องการพัฒนาชนบทและชุมชนการเกษตรแบบบูรณาการ

ช่วงที่ ๔ ปัจฉิมนิเทศ การสรุปสาระการเรียนรู้ (Learning Reflection) การแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างผู้เข้ารับการฝึกอบรมและวิทยากร การนำเสนอแนวทางในการพัฒนาการประเมินผลการเรียนรู้และการพัฒนา และการสรุปภาพรวมของการฝึกอบรม

หลักสูตรและหัวข้อวิชา

หมวดวิชาที่ ๑ ภาวะผู้นำด้านการเกษตรและสหกรณ์และการบริหารราชการกับบริบทการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ (๒๔ ชั่วโมง)

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักบริหารระดับสูง เห็นความสำคัญ และเข้าใจในเรื่องภาวะผู้นำและบทบาทหน้าที่ของนักบริหารในการบริหารราชการ โดยสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และภาวะผู้นำดังกล่าวให้สอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่ในด้านการเกษตรและสหกรณ์ได้อย่างเหมาะสม

หมวดวิชาที่ ๒ บทบาทหน้าที่ของนักบริหารระดับสูง ด้านการบริหารทิศทาง และการบริหารการเปลี่ยนแปลง (๒๔ ชั่วโมง)

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักบริหารระดับสูงพัฒนาทักษะ สมรรถนะ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ การกำหนดทิศทางการบริหารราชการ การสร้างธรรมาภิบาล การสร้างการเปลี่ยนแปลง การสร้างการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง การบริหารจัดการและประเมินผลการเปลี่ยนแปลง ในการกำหนดนโยบายสาธารณะและการจัดบริการสาธารณะ ตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ เพื่อสนองตอบความต้องการของสังคมและการพัฒนาประเทศทั้งระยะสั้นและระยะยาว

หมวดวิชาที่ ๓ บทบาทหน้าที่ของนักบริหารระดับสูง ด้านการบริหารผลงานกับการบริหารจัดการด้านทรัพยากรและเทคโนโลยี (๓๐ ชั่วโมง)

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักบริหารระดับสูงได้พัฒนาภาวะผู้นำและความสามารถในการบริหารราชการ ด้านการจัดสรรและบริหารทรัพยากร วิทยาการ และเทคโนโลยี เพื่อการขับเคลื่อนนโยบายให้บรรลุสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยเน้นในเรื่องการบริหารจัดการทางการเงิน การบริหารจัดการทางสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การจัดการทรัพยากรทางกายภาพและวิทยาการ การบริหารจัดการข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ การบริหารแผนงานและโครงการ การสื่อสารแผนงานและโครงการ และการบริหารผลงาน คุณภาพและบริการ

หมวดวิชาที่ ๔ บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารระดับสูง ด้านการบริหารตนและการบริหารคน (๒๔ ชั่วโมง)

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักบริหารระดับสูงได้พัฒนาความสามารถในการบริหารตน และมีภาวะผู้นำในการทำงานกับผู้อื่นได้อย่างสมดุล

หมวดวิชาที่ ๕ บทบาท หน้าที่ของนักบริหารระดับสูง ด้านการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ (๓๙ ชั่วโมง) วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้บริหารระดับสูงได้เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในนโยบายยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง การมองภาพองค์กรรวมและสภาพแวดล้อมในภาคการเกษตร ทั้งในระดับประเทศและระดับโลก โดยการเรียนรู้ จากประสบการณ์และการปฏิบัติจริงมาปรับใช้เพื่อแก้ปัญหาและขับเคลื่อนนโยบายให้บรรลุวิสัยทัศน์ของ กระทรวงได้อย่างเป็นรูปธรรม

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study : IS)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้บริหารระดับสูงได้ศึกษาค้นคว้า กำหนดประเด็นปัญหา ตั้งสมมติฐาน ค้นคว้า แสวงหาความรู้และฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้
๒. เพื่อให้ผู้บริหารระดับสูงนำความรู้ที่ได้รับ มาพัฒนาวิธีการ การถ่ายทอด สื่อสาร ความหมาย แนวคิด ข้อมูลและองค์ความรู้ ด้วยวิธีการนำเสนอที่เหมาะสมหลากหลายรูปแบบ และมีประสิทธิภาพ
๓. เพื่อให้ผู้บริหารระดับสูงนำความรู้ไปประยุกต์องค์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติ หรือนำไปใช้ให้ เกิดประโยชน์ต่อสังคม

กรอบแนวคิดการทำรายงานการศึกษาส่วนบุคคล

๑. แนวคิดและหลักการ

สิ่งสำคัญที่สุดในการศึกษาส่วนบุคคล การกำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า โดยต้อง ลดอุปสรรคในการศึกษาค้นคว้าให้มากที่สุดด้วยการปฏิบัติด้วยความละเอียด รอบคอบ เรื่องที่นักบริหาร ระดับสูงค้นคว้าสนใจ ควรสอดคล้องกับความสนใจอย่างแท้จริง โดยต้องทำความเข้าใจในเรื่องที่ศึกษาค้นคว้า ให้เป็นอย่างดี มีการควบคุมค่าใช้จ่าย กำหนดราคาต่ำสุด อุปกรณ์ที่ใช้ให้ชัดเจน และแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ใน การศึกษาค้นคว้าเพียงพอต่อความต้องการของการศึกษาค้นคว้า

๒. ประเด็นการศึกษาส่วนบุคคล

๓. เครื่องมือในการจัดทำรายงานการศึกษาส่วนบุคคล

๓.๑ ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology)

๓.๒ แผนกลยุทธ์ (Strategic Planning)

๔. ผลผลิตจากการทำรายงานรายบุคคล คือ

๔.๑ เล่มรายงานการศึกษาส่วนบุคคล

๔.๒ ข้อเสนอแนะเชิงกลยุทธ์เพื่อเป็นกลไกการขับเคลื่อนและขยายผลนโยบาย

๔.๓ ข้อเสนอในการพัฒนาตนเอง

รายงานการศึกษาแบบกลุ่ม (Group Project : GP)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้บริหารระดับสูงได้นำความรู้และประสบการณ์ที่หลากหลายของแต่ละบุคคล มาร่วมกันคิดวิเคราะห์ หาแนวทางแก้ไขปัญหา ซึ่งจะก่อให้เกิดการบูรณาการความรู้ และทรัพยากรระหว่าง หน่วยงานในอนาคต

๒. เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรม ที่ต้องการให้เกิดเครือข่ายการทำงานของบุคลากรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในทุกสังกัดหน่วยงาน นอกจากนี้การศึกษาแบบกลุ่มนี้จะ ช่วยสร้างความคุ้นเคย พัฒนาการทำงานเป็นทีม

กรอบแนวคิดการทำรายงานการศึกษาแบบกลุ่ม

๑. แนวคิดและหลักการ

- วิเคราะห์ประเด็นนโยบายที่สำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์)

- ทั้งนี้เปิดโอกาสให้นักบริหารระดับสูง ได้นำความรู้และประสบการณ์ที่หลากหลายของแต่ละบุคคลมาร่วมกันคิดวิเคราะห์ หาแนวทางแก้ไขปัญหาในแต่ละช่วงของสายการผลิต ซึ่งจะก่อให้เกิดการบูรณาการความรู้และทรัพยากรระหว่างหน่วยงานในอนาคต

๒. ประเด็นการศึกษาแบบกลุ่ม Best Case Analysis

๓. เครื่องมือในการจัดทำรายงานการศึกษาแบบกลุ่ม

๓.๑ ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology)

๓.๒ แผนกลยุทธ์ (Strategic Planning)

๔. ผลผลิตจากการทำรายงานกลุ่ม คือ

๔.๑ เล่มรายงานการศึกษาแบบกลุ่ม

๔.๒ ข้อเสนอแนะเชิงกลยุทธ์เพื่อเป็นกลไกการขับเคลื่อนและขยายผลนโยบาย

หลักเกณฑ์การสำเร็จการฝึกอบรม

(๑) ระยะเวลาการฝึกอบรม

ช่วงที่ ๑ : ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องเข้ารับการฝึกอบรมครบ ๑๐๐% หากเข้ารับการอบรมในส่วนนี้ไม่ครบ ๑๐๐% จะไม่สามารถเข้ารับการอบรมในช่วงอื่น ๆ ได้

ช่วงที่ ๒ - ๔ : ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องเข้ารับการอบรมไม่น้อยกว่า ๘๐%

(๒) ผลงานการศึกษา

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study : IS) เป็นการศึกษาวิเคราะห์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพองค์กร แนวคิด การบริหารจัดการและบูรณาการของนโยบายระดับองค์กร หรือการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ โดยอาศัยประสบการณ์ในการทำงาน ความรู้ที่ได้รับจากการอบรมและการแลกเปลี่ยนทัศนะระหว่างการอบรมมาประยุกต์ใช้เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่สามารถนำไปปฏิบัติจริงได้

รายงานการศึกษาแบบกลุ่ม (Group Project : GP) เป็นการศึกษาวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดและการบริหารจัดการนโยบายในภาพกว้างหรือในระดับประเทศ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับบทบาท หน้าที่และการดำเนินนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

บทความเชิงวิชาการที่เกี่ยวกับการไปศึกษาดูงานทั้งในประเทศและต่างประเทศตามหัวข้อที่หลักสูตรฯ กำหนด ดำเนินการรายกลุ่ม โดยกำหนดให้เขียนบทความเชิงวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาดูงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ ภายใต้หัวข้อที่คณะกรรมการบริหารโครงการหลักสูตรฝึกอบรมนักบริหารระดับสูงของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยจะเน้นการนำบทเรียนและประสบการณ์จากการศึกษาดูงานมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกรณีของหน่วยงาน เพื่อนำมาประยุกต์ให้เกิดผลดีกับประเทศไทยต่อไป

(๓) การประพุดิปฏิบัติตน

เป็นผู้มีความประพฤติเหมาะสมตลอดระยะเวลาการฝึกอบรม หมายถึง การปฏิบัติตนระหว่างกรอบที่แสดงถึงความตั้งใจในการเข้าเรียน ความกระตือรือร้น เอาใจใส่ การอุทิศตน ความร่วมแรงร่วมใจ ภาวะผู้นำ ไม่เป็นผู้กระทำการใด ๆ อันเป็นการเสื่อมเสียหรือเป็นความเสียหายต่อราชการ

หมายเหตุ ในกรณีที่ สำนักงาน ก.พ. ให้การรับรองหลักสูตรนี้ หลักสูตรนี้จะเปลี่ยนชื่อเป็น หลักสูตรฝึกอบรมนักบริหารระดับสูง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
